

Õiguskantsler

Pr Liane Raave
raave@raave.ee

Teie nr

Meie 30.11.2015 nr 6-3/151203/1505337

Väetistarbe gradatsioon

Austatud proua Raave

Palusite õiguskantsleri hinnangut maaeluministri 29.04.2015. a määruse nr 49 „[Keskonnasõbraliku majandamise toetus](#)“ (edaspidi: määrus) § 13 lõikele 5 osas, milles selle normiga on kehtestatud suletud nimekiri taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisalduse määramise meetoditest.

Õigusnormi sõnastamisel tuleb eelistada kasuismile abstraktsust ja sellest lähtudes tuleks konkreetsete meetodite loetlemise asemel esitada normis soovitava eesmärgi kirjeldus: nt taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisalduse usaldusväärne määramine Eesti oludes. Teisalt tuleb silmas pidada normi selgust. Kui normiga hõlmatakse vaid piiratud hulk tegevusi, siis võib need ammendavalt ka normis loetleda.

Käesoleval juhtumil nähtub määruse § 13 lõikest 5, et taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisalduse määramiseks kasutatakse Mehlich 3, Egnér-Riehm-Domingo topeltlaktaadi või Egnér-Riehm-Domingo ammooniumatsetaat-laktaadi meetodit. Hinnang määruse § 13 lõikele 5 sõltub seega sellest, kas lisaks eelnimetatud meetoditele on Eesti oludes võimalik usaldusväärselt määrata taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldust ka mõnd normis nimetama meetodit kasutades. Kui Eestis oleks põhimõtteliselt võimalik käesoleval hetkel kasutada ka määruse § 13 lõikes 5 nimetatamata meetodeid, siis jääb arusaamatuks vajadus määrusega Eesti oludes usaldusväärsete meetodite kasutamist piirata. Õiguskantsler palus väetistarbe hindamiseks sobilike meetodite osas selgitusi Eest Maaülikooli mullateadlastelt.

Saadud vastuses sedastatakse, et Eesti tingimustes on taimedele omastatavate mineraalsete toiteelementide (peamiselt P ja K) väetistarbe gradatsioonid välja töötatud tõesti ainult määruses kirja pandud laboratoorsete meetodite kohta. Samas märgitakse, et olemuselt ei peaks olema meetodite loetelu suletud nimekiri. Kohalikele katseandmetele ja proovide analüüsile tugineva väetistarbe gradatsiooni väljatöötamisele kuluvat aega on raske prognoosida, ent hinnanguliselt vajab see vähemalt 2-3 taimekasvuperioodi/aastat.

Eelnevast järeldan, et praegusel hetkel, mil Eesti tingimustes on võimalik taimedele omastatava fosfori ja kaaliumi sisaldus usaldusväärselt määrata ainult Mehlich 3, Egnér-Riehm-Domingo topeltlaktaadi või Egnér-Riehm-Domingo ammooniumatsetaat-laktaadi meetodit kasutades, ei riiva määruse § 13 lg 5 ülemääraselt muude meetodite kasutamisest huvitatud isikute

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

ettevõtlusvabadust. Kui aga väetistarbe gradatsioon on Eesti olude jaoks välja töötatud mõne muu meetodid osas, siis tuleb maaeluministril täiendada määruse § 13 lg 5 loetelu või sellest loetelust abstraktsema sõnastuse kasuks loobuda.¹ Vastasel korral võib tekkida tõepoolest kahtlus, et määruse § 13 lg 5 sõnastus piirab ebaproportsionaalselt muude usaldusväärsete meetodite kasutamist, mis omakorda võib viia määruses nimetatata meetoditega seotud ettevõtluse tarbetu piiramiseni. See oleks kahetsusväärne.

Seega, hetkel ei ole määruse § 13 lg 5 põhiseadusega vastuolus. See tõdemus võib muutuda, kui Eesti oludele kohandatakse mõni viidatud normis nimetatata meetod. Seda arvestades edastan käesoleva kirja teadmiseks ka maaeluministrile.

Teil on võimalik teha määruse muutmiseks [märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse](#) alusel maaeluministrile vastavasisuline ettepanek. Õiguskantsler ei saa praegu ega ka tulevikus hinnata, kas ja millised taimedele omastatavate mineraalsete toiteelementide määramise meetodite väetistarbe gradatsioonid on Eesti oludele kohandatud ja igapäevaselt kasutamiseks piisavalt usaldusväärsed. Selles küsimuses soovitame teha koostööd nii Maaeluministeriumi spetsialistide kui ka Eesti Maaülikooli teadlastega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Maaeluministerium

Evelin Lopman 693 8431
Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee

¹ Maaeluministri 03.06.2015 kirjas nr 6.1-21.22/4175-1 märgitakse, et maaelu arengu toetuste (sh ka keskkonnasõbraliku majandamise toetus) andmise tingimusi tuleb vajaduse korral kohandada ka eelarveperioodi kestel.